Тамара СЕНІНА,

директор музею

Утворення літературно-меморіального музею Юліуша Словацького в м. Кременці – ос
обливе
явище
в
культурному
житті
України
та
Польщі
,
котрі
,
як
сказав
видатний
український
поет
Дмитро
Павличко
,“
після
століть
тяжких
випробувань
мають
спільний
погляд
на
свою
будущину
в

об
’
єднаній
,
демократичній
Європі
,
будують
разом
ту
свою
майбутність
,
як
дві
рівноправні
й
одна
одній
життєво
необхідні
держави
”.
Це
яскрава
нагода
творити
разом
не
лише
спільні
політичні
,
але
й
спільні
літературно
-
мистецькі
цінності
загальноєвропейського
значення
,
як
цього
прагнув

і
сам
Юліуш
Словацький
.

Тепер, переглядаючи архівні матеріали про створення цього закладу, віддаєш належне
польським
,
а
,
згодом
,
і
українським
дослідникам
та
шанувальникам
творчості
великого
поета
,
які
віддавна
мали
намір
втілити
цю
ідею
в
життя
.

Так, в експозиції Музею Землі Кременецької ім. Віллібальда Бессера, заснованому при
Кременецькому
ліцеї
Францішеком
Мончаком
(
його
першим
директором

),
ще
в
1937
році
існував
розділ
,
присвячений
життю
і
творчості
Юліуша
Словацького
.
Тут
же
,
в
травні
-
вересні
1939
року
,
з
ініціативи
пані
Марії
Данілєвіч
,
науковця
Національної
бібліотеки
у
Варшаві
,
та
з
участю
випускників
Варшавської
Академії
Мистецтв
–
художників

Халіни Центкевіч і Леона Міхальского була організована розширена стаціонарна виставка “Словацький на тлі епохи”. Чисельна кількість оригінальних експонатів, переданих з Національної бібліотеки та приватних колекцій Варшави, багатогранно розкривала особистість поета. А тому вже в травні, після закінчення роботи над

виставкою
,
вона
мала
сотні
зацікавлених
відвідувачів
і
,
особливо
,
школярів
,
які
з
'
їжджалися
сюди
з
усієї
округи
.
Її
ж
відкриття
,
було
заплановане
на
4
вересня
того
ж
1939
року
–
в
день
з
'
їзду
полоністів
що
співпадало
із
130-

ою
річницею
від
дня
народження
Юліуша
Словацького
.
Очевидно
,
у
недалекому
майбутньому
ця
виставка
мала
послужити
створенню
музею
поета
в
родинній
садибі
його
батьків
.

Доля розпорядилася інакше. 2 вересня почалася друга світова війна На Польщу були ск
инуті
перші
бомби
.
Марія
Данілєвіч
,
відчуваючи
усю
трагічність
ситуації
і
небезпеки
,
яка
нависла

над
долею
її
країни
та
особистими
речами
Словацького
,
що
залишилися
в
Кременці
,
уже
10
вересня
приїхала
сюди
з
Варшави
.
Разом
з
куратором
ліцею
Стефаном
Чарноцьким
та
бібліотекарем
Мечиславом
Задружним
за
два
дні
упакувала
експонати
і
з
їхньою
допомогою
заховала
в
надійному
ліцейному
сховищі

усе
,
що
могло
туди
поміститись
…
12
вересня
,
фашисти
бомбили
Кременець
.
І
вже
17
вересня
Марія
Данілєвіч
назавжди
залишила
це
місто
.
Далі
її
чекала
еміграція
за
кордон
,
куди
змушена
була
виїхати
разом
з
чоловіком
.
Йому
,
як
досвідченому
польському
військовому

інженеру
,
загрожувала
розправа
фашистів
.
Дорога
пролягла
через
Румунію
,
в
Німеччину
…
Після
цього
вона
вже
ніколи
не
навідувалась
до
Кременця
,
так
само
,
як
і
не
поверталася
в
Польщу
.
Залишилися
лиш
спогади
про
довоєнні
роки
та
події
,
якими
жила
пізніше

в
Парижі
,
Лондоні
і
,
згодом
,
у
Лісабоні
.

Між тим 17 вересня 1939 року відбулося возз’єднання Західноукраїнських земель із Схі
дною
Україною
і
представники
нової
радянської
влади
в
Кременці
3
листопада
1940
року
відкрили
у
родинній
садибі
батьків
поета
“
Будинок
-
музей
Юлія
Словацького
”
.
Цю
подію
розрекламувала
центральна

всесоюзна
газета
«
Известия
»
та
інші
періодичні
видання
.
В
основу
новоствореного
закладу
вкладалися
більшовицькі
,
мотиви
,
підкреслюючи
тим
самим
переваги
радянського
способу
життя
над
минулим
–
в
умовах
польської
влади
,
яка
так
і
не
спромоглася
створити
музей
поета
.
В
експозицію
ввійшли

переважно
ті
речі
,
які
не
вдалося
сховати
в
ліцеї
.
Заклад
став
філіалом
Кременецького
краєзнавчого
музею
,
який
очолював
Олександр
Цинкаловський
.
Завідувачем
філіалу
призначили
пана
Кринського
-
вчителя
однієї
із
шкіл
міста
,

Однак музей довго не проіснував. 2 липня 1941 року в Кременець увійшли фашисти і йо
го
діяльність
була
припинена
.
Частина
експонатів

зберігалася
у
музичній
школі
,
інша
–
приватно
у
кременчан
.

Щодо їх дальшої долі, то в 1943 році речі, котрі тривалий час, знаходилися у сховищі ліц
ею
,
вдалося
перевезти
до
Польщі
.
Це
зробили
колишні
викладачі
ліцею
Станіслав
Гербст
та
Адам
Нєдзвєцкій
.
Однак
,
частина
експонатів
якимсь
чином
опинилася
у
Львові
.
Об
'
ємні

речі
(
шафа
,
диван
,
м
’
які
стільці
,
два
роялі
(
один
з
яких
–
клавікорд
«
Жирафа
»
)
та
інші
),
а
також
оригінальне
олійне
полотно
“
Млистий
ранок
над
морем
”
,
автором
якого
був
Юліуш
Словацький
,
вишивка
матері

поета
й
інші
залишилися
в
Кременці
.

Після війни музей у родинній садибі Словацьких не відновлювався. Будинок викупила єв
рейська
сім
’
я
.
Усі
речі
,
збережені
під
час
війни
,
знову
були
перенесені
в
“
Музей
Землі
Кременецької
”
,
який
продовжив
свою
діяльність
в
учительському
інституті
(
колишньому
ліцеї
).
Предмети

та
інші
речі
,
пов
'
язані
зі
Словацьким
,
послужили
створенню
окремого
розділу
в
ньому
.
Проте
,
з
призначенням
на
посаду
ректора
цього
вузу
–
Бригінця
,
музей
припинив
своє
існування
.
За
клопотанням
шанувальників
музейної
справи
знехтувана
експозиція
була
перенесена
в
будинок
,

що
знаходився
неподалік
інституту
(
тепер
–
вулиця
Козубського
, 6,
тут
майже
з
перших
років
XX
1
століття
діє
Кременецько
-
Почаївський
державний
заповідник
).

Згодом, а це було на початку п’ятдесятих років, за розпорядженням місцевої влади екс
позицію
розмістили
в
приміщенні
колишньої
духовної
консисторії
.
Відтоді
і
почав
діяти
Кременецький
краєзнавчий
музей
з
окремим

розділом
,
присвяченим
Юліушу
Словацькому
.
В
окремому
залі
була
збудована
,
розширена
експозиція
,
присвячена
його
життю
і
творчості
.
Оформляв
її
науковий
працівник
Микола
Барановський
,
котрий
,
як
відчувалося
,
робив
її
під
диктування
тодішньої
влади
.
Червоні
рами
,
в
які
були

поміщені
фотографії
,
та
відсутність
смаку
справляли
жалюгідне
враження
.
До
того
ж
зал
був
заполітизованим
.
Постать
Словацького
ховалася
за
чисельною
кількістю
портретів
декабристів
,
письменників
російської
та
іншої
світової
літератури
.
Тоді
ж
таке
вирішення
побудови
експозиції
вважалося
єдино
вірним
.
Єдиною
окрасою
залу

були меблі з епохи романтизму і деякі речі, що належали Словацьким та залишлися в Кременці не вивезеними. У 1959 році, на честь 150-ї річниці з дня народження поета, експозиція була відкрита. Її першими відвідувачами стали видатний український поет Максим Рильський

та
Генеральний
Консул
Польщі
в
Україні
(
з
Києва
)
Ванда
Міхалевська
,
які
були
запрошені
на
урочистості
в
Кременець
.
Того
ж
самого
року
на
подвір
’
ї
колишньої
садиби
Словацьких
(
і
в
той
час
діючої
там
бібліотеки
ім
.
Ю
.
Словацького
)

встановили пам ’ ятник поету , автором якого був учень Кременецької середньої школи № 2 Микола Мотусевич .

Згодом, у 1960 році, у краєзнавчий музей, на посаду завідувача фондами, була прийнята Маргарита Гецевич . А поскільки Микола Барановський у музеї більше не працював і наукових працівників було всього двоє , то вона з власної

ініціативи
почала
поступово
удосконалювати
експозицію
,
надаючи
їй
охайнішого
естетичного
вигляду
.
В
1968
році
директором
музею
призначили
Василя
Воляника
і
пані
Маргариті
було
доручено
очолити
новостворений
літературний
відділ
.
У
1969
році
вона
повністю
перебудовала
експозицію
і
доповнила
її
новими
розділами
,
що
дало
можливість

багатогранно
розкрити
особистість
поета
,
відсіяти
усе
другорядне
і
залишити
його
в
центрі
уваги
.
Відтоді
зал
набув
назви
літературно
-
меморіального
.

Саме напередодні вшанування 160-річчя з дня народження Юліуша Словацького, а це бу
ло
у
1968
році
,
Василь
Воляник
звернувся
у
Міністерство
культури
України
з
клопотанням
про
створення
музею
поета
в

родинній
садибі
його
батьків
і
вже
незабаром
у
Спілку
письменників
України
була
відряджена
завідуюча
літературним
відділом
краєзнавчого
музею
Маргарита
Гецевич
.
У
Києві
і
відбулася
незабутня
для
неї
зустріч
із
видатним
українським
поетом
Миколою
Бажаном
.
Було
несподіванкою
,
що
саме
в
той
день
у
Спілці

обговорювалося
питання
про
відзначення
річниці
поета
в
Кременці
.
Микола
Бажан
,
не
відкладаючи
справ
,
відразу
ж
проінформував
про
ідею
створення
такого
музею
представництво
ЦК
України
,
на
що
одержав
обнадійливу
відповідь
.

На високому міждержавному рівні відбулися в 1969 році урочистості в Кременці Участь
у
них
Миколи
Бажана
,
видатного
польського
поета

Ярослава
Івашкевича
,
Дмитра
Павличка
та
багатьох
інших
письменників
і
поетів
України
,
Польщі
,
Росії
,
Білорусії
і
Литви
стала
особливо
пам
'
ятною
для
кременчан
.
Проте
,
розмови
про
створення
музею
і
надалі
залишалися
даремними
сподіваннями
.
На
території
садиби
,
хіба
що

,
був
відкритий
новий
пам
’
ятник
поету
,
автором
якого
був
видатний
український
скульптор
із
Києва
Василь
Бородай
.

Тим часом, у краєзнавчому музеї в 1977 році (директором був Венедикт Лавренюк), під керівництвом
Маргарити
Гецевич
відбулася
знову
повна
реекспозиція
залу
Словацького
.
Експозиція
переконливо
розповідала
про
життя
і
творчість
поета
.
Увага
акцентувалася
на

урочистостях
з
нагоди
днів
народжень
,
починаючи
від
1909
року
,
що
відбувалися
в
Кременці
.
Тематико
-
експозиційний
план
рецензували
:
Станіслава
Левинська
з
Києва
–
на
той
час
перша
в
Україні
і
Радянському
Союзі
відома
дослідниця
творчості
Словацького
,
а
також
-
представник
(

прізвище
невідоме
)
від
Міністерства
культури
України
і
,
згодом
,
Станіслав
Маковський
-
професор
Варшавського
університету
,
видатний
дослідник
життєвого
і
творчого
шляху
поета
.
Активно
популяризуючи
життя
і
творчість
поета
,
Маргарита
Гецевич
віддала
цій
благородній
справі
майже
три
десятиріччя
праці
в
музеї
.

Нав
’
язання
нею
ділових
контактів
з
видатними
письменниками
,
дослідниками
,
з
представниками
театрів
України
та
Польщі
збагатили
музейні
фонди
Кременецького
краєзнавчого
музею
цікавим
матеріалом
.

У 1996 році відповідальність за даний літературно-меморіальний відділ була покладена
на
Тамару
Сеніну
,
завідуючу
відділом
новітньої
історії
цього
ж
музею
.

Минав час, а думка про створення самостійного музею Словацького продовжувала жит
и .

В 1997 році подібні листи-звернення писав уже Міністру культури Польщі наступний дир
ектор
краєзнавчого
музею
–
Володимир
Бернацький
.

Цій же темі з 1990 року, протягом усіх років своєї діяльності приділяло увагу і Товарист
во відрод
ження
польської
культури
ім
.
Ю
.
Словацького
в
Кременці
.
Його
головою
на
той
час
була
Ядвіга
Гуславська
.
Ідеї
створення
музею
було
присвячено
виставку
кременецьких
художників

і
фотомайстрів
“
Кременець
–
місто
Словацького
в
живописі
,
графіці
і
фотографії
”
,
яка
в
1992-1994
роках
демонструвалася
в
чотирнадцяти
містах
Польщі
.
Тоді
ж
на
справу
відродження
цього
закладу
пані
Гуславською
були
зібрані
добровільні
пожертви
громадян
Польщі
,
які
знайшли
своє
конкретне
призначення

в майбутньому.

Звичайно, і це далеко неповний перелік подій та імен, з якими були пов’язані передумови створення єдиного в світі музею Юліуша Словацького.

***

Багаторічні сподівання польських та українських письменників здійснити цю спільну мету наблизилися до успішного завершення тільки наприкінці двадцятого століття, коли за справу нарешті взялися представники вищих рівнів влади обох держав. Дієвим

кроком
до
цього
стали
чергові
тури
українсько
-
польських
переговорів
стосовно
можливості
та
порядку
проведення
реставраційних
робіт
у
давній
садибі
.

Чергові зустрічі на рівні міністрів (переговори у Міністерстві культури і мистецтв України
,
а
також
у
Державному
Комітеті
в
справах
будівництва
,
архітектури
і
житлової
політики
України
),
які
відбулися
у
Києві
,

в
грудні
1998
року
з
участю
Державного
Секретаря
Міністерства
Культури
і
Мистецтва
Республіки
Польщі
Славоміра
Ратайського
,
а
також
у
ході
офіційного
візиту
пана
Прем
’
єр
-
Міністра
Республіки
Польщі
Єжи
Бузка
в
Україну
у
лютому
1999
року
привели
до
зближення
усіх
точок
зору
.

Переговори
,
які
задовільнили
обидві
сторони
,
відбулися
також
15
січня
1999
року
з
участю
представників
влади
самоврядування
міста
Кременця
під
керівництвом
Андрія
Гуславського
,
із
представниками
Кременецької
районної
державної
адміністрації
,
яку
очолював
Василь
Кравець
,
а
також
із
членами
польського
середовища
в
Україні
.

Здається, саме остання зустріч і зіграла вирішальну роль у цій історії.

Тоді представники польської сторони пообіцяли фінансове забезпечення для здійсненн
я реставр
аційних
робіт
садиби
Словацьких
та
створення
експозиції
майбутнього
закладу
.
Їх
делегацію
представляли
:
Генеральний
консул
Республіки
Польща
у
Львові
-
Пьотр
Коновроцкі
,
заступник
Міністра
культури
та
мистецтва
Республіки
Польща
,
він
же
Державний
Секретар
, -
Славомір

Ратайскі
,
Уповноважений
Міністра
Культури
та
Мистецтва
у
справах
відзначення
150-
их
роковин
смерті
Ю
.
Словацького
-
Яцек
Копчіньскі
,
Директор
Департаменту
Промоції
Творчості
у
Міністерстві
Культури
-
Агнєшка
Комар
-
Моравська
,
представник
Бюро
Уповноваженого
Уряду
у
справах
польської
культурної
спдщини
за
кордоном
–

Яцек
Мілєр
головний
спеціаліст
Бюро
Уповноваженого
в
справах
Польського
культурного
надбання
за
кордоном
,
представник
Канцелярії
Голови
Ради
Міністрів
Яцек
Міллєр
,
Уповноважений
від
Міністерства
культури
РП
,
начальник
управління
культури
Підкарпатського
воєводства
-
Маріуш
Ольбромський
.
Того
дня
учасниками
зустрічі
було
обговорено
питання
про
спільне

відкриття Року Словацького та відзначення 4 вересня 190-ї річниці від дня народження і 150-ї річниці з дня смерті поета. Діалог послужив добрим початком для розвитку наступних дій і зміцнення стосунків на майбутнє.

Вже на початку березня 1999 року у Кременецькій районній держадміністрації відбулася розширена рада представників обласної державної

адміністрації
,
обласної
ради
,
керівників
та
сужбовців
місцевої
і
районної
влади
з
участю
Дмитра
Павличка
–
тоді
Посла
України
в
Польщі
,
великого
шанувальника
творчості
Юліуша
Словацького
,
який
віддавна
докладав
чимало
сил
,
щоб
музей
відбувся
.
Проблематичним
питанням
було
переселення
міської
бібліотеки
з

родинного
будинку
Словацьких
в
інше
приміщення
.

26 березня у Кременці, відбулася ще одна офіційна зустріч, в якій на цей раз, крім вище згаданих
,
взяли
участь
:
з
польської
сторони
–
представник
канцелярії
Прем
’
єр
-
Міністра
Польщі
Павєл
Коваль
,
перший
секретар
Посольства
РП
в
Україні
Богуслав
Возняк
,
української
сторони
–
директор
Департаменту
музеїв

Міністерства
культури
України
Адріана
В
’
ялець
,
голова
Тернопільської
обласної
державної
адміністрації
В
.
Г
.
Вовк
,
заступник
голови
Тернопільської
облдержадміністрації
Б
.
М
.
Андрушків
.
Попереду
накреслювалось
багато
завдань
,
які
необхідно
було
вирішити
найближчим
часом
:
переселення
бібліотеки
,
реставрація
будинку

,
створення
експозиції
…

Незабаром усі ці технічні роботи розпочалися. А, між тим, відбувалися цікаві події, які в
дало
переплiталися
із
справами
буденного
характеру
.

Не пройшло і місяця після січневих переговорів, як делегація з Кременця на запрошення
Міністра
культури
Республіки
Польщі
нанесла
візит
у
Варшаву
.
Тоді
в
перші
дні
лютого
питання
про
утворення
музею
Словацького
обговорювалось
у
кабінеті
віце
-
Міністра
Славоміра
Ратайського

.
Очолював
українське
представництво
Міністр
культури
Дмитро
Остапенко
.
Через
поважні
причини
були
відсутніми
голова
Кременецької
районної
держадміністрації
Василь
Павлович
Кравець
і
міський
голова
з
Кременця
Андрій
Андрійович
Гуславський
.
Того
дня
їх
імена
зачитувались
Прем
’
єр
-
Міністром
Польщі
Єжи
Бузком
у
списку
Почесних

гостей
,
запрошених
на
урочистості
відкриття
Року
Словацького
.

4 лютого у Королівському Замку відбулася прес-конференція. Слово мали: Міністр куль
тури
та
мистецтва
РП
Йоанна
Внук
-
Назарова
,
Голова
Комітету
вшанування
пам
’
яті
Юліуша
Словацького
,
професор
Аліна
Ковальчикова
,
Міністри
культури
України
-
Дмитро
Остапенко
,
віце
-
міністр
культури

Литви
–
Юозас
Щервінскас
,
представники
Посольств
різних
країн
світу
.
Від
Кременця
–
через
відсутність
керівників
міста
та
району
-
Тамара
Сеніна
.

Увечері того дня відбулося вручення урядових відзнак групі гуманітаріїв з Польщі, Украї
ни та
Литви
,
які
найбільше
відзначились
у
справі
популяризації
імені
великого
польського
Поета
.
На
завершення
прозвучали
пісні

на
його
слова
та
іших
авторів
-
класиків
польською
і
українською
литовською
мовами
.
Присутні
були
зачаровані
прекрасним
виконанням
українського
співака
,
соліста
Національної
Опери
у
Варшаві
Андрія
Шкургана
(
родом
із
Львівської
області
).

До складу Комітету по вшануванню тодішніх пам’ятних дат поета входив професор Яро
слав
Ісаєвич
з
Києва
,
який
надалі

координував
відзначення
Року
Словацького
в
Україні
.
У
квітні
того
року
відбулася
Урочиста
академія
під
назвою
“
Юліуш
Словацький
і
Україна
”
–
в
актовому
залі
Львівського
університету
ім
.
І
.
Франка
.
В
Тернопільському
театрі
ім
.
Леся
Курбаса
акторами
Львівського
національного
польського
театру

була
поставлена
вистава
під
назвою
“
Поет
і
натхнення
”
,
написана
на
підставі
віршів
і
листів
Словацького
до
своєї
мами
у
Кременець
.
Місцем
організації
виставки
з
тимчасовим
експонуванням
деяких
оригінальних
особистих
речей
поета
стала
бібліотека
ім
.
В
.
Стефаника
,
що
діє
при

Національній Академії Наук України у Львові . Науковцями Києва було організовано ряд інших виставок , проведена травнева сесія Міжнародної школи на тему “ За гуманістичну Центральну та Східну Європу ” . Під керівництвом польського професора Єжи Аксера відбувся семінар , присвячений поету . В Києво -

Могилянській академії пройшла наукова коференція .

Завершальним етапом офіційних святкувань Року Словацького стали урочисті заходи, о рганізовані в Кременці , у педагогічному коледжі ім . Тараса Шевченка , нині гуманітарно - педагогічному інституті (ректор Афанасій Ломакович). 4 вересня , в день народження поета , місто відвідало чимало цікавих людей з України

та
Польщі
.
Урочистості
супроводжувались
науковими
конференціями
,
іншими
заходами
,
а
також
–
концертами
,
підготовленими
викладацьким
складом
педколеджу
і
представниками
Товариства
відродження
польської
культури
ім
.
Ю
.
Словацького
в
Кременці
.

Тоді ж у педколеджі відбулася виставка-презентація творчих робіт українських та поль
ських
художників
-
учасників
міжнародного
художнього
пленеру
,

що
напередодні
проходив
у
Кременці
.
Організаторами
були
:
Уршуля
Ольбромська
з
Польщі
–
мистецтвознавець
та
науковець
Національного
Музею
Землі
Перемишлянської
із
м
.
Перемишль
,
а
також
–
начальник
управління
культури
Підкарпатського
воєводства
Маріуш
Ольбромський
(
РП
).
Від
української
сторони
всіляко
сприяла
цій
справі

згадана
вище
Тамара
Сеніна
,
зав
літературним
відділом
Кременецького
краєзнавчого
музею
.
Увечері
на
Замковій
горі
,
біля
вогнища
,
була
організована
зустріч
з
українськими
та
польськими
письменниками
,
поетами
і
художниками
,
які
з
'
їхалися
в
родинне
місто
поета
в
ті
дні
.
Звучали

поетичні
твори
,
пісні
під
гітару
.

190-ій річниці від дня народження Юліуша Словацького була присвячена прем’єра теле
візійного
фільму
“
Кременець
–
місто
Короля
Духа
”
під
авторством
та
режисурою
кременчанина
Віктора
Підгурського
.
Урочистості
,
як
завжди
,
проходили
,
на
піднесенні
.
Та
на
цей
раз
народжувалась
якась
особлива
впевненість

у
тому
,
що
музей
буде
.

***

Паралельно з організацією творчих заходів у Кременці активно проводилася технічна р
обота
щодо
оформлення
документації
для
початку
реставраційних
робіт
садиби
Словацьких
.
У
липні
1999
року
,
згідно
розпорядження
виконуючого
обов
'
язки
голови
Тернопільської
обласної
державної
адміністрації
,
в
Кременці

був визначений склад членів комісії щодо роботи по утворенню літературно-меморіального музею Юліуша Словацького.

Уже в травні 1999 року визначились із переселенням міської бібліотеки з родинної сади би Словацьких в інше приміщення. 26 червня була затверджена проектно-кошторисна документація на пристосування існуючого будинку по вулиці Шевченка, 18 під бібліотеку. 2 липня цей

заклад
зайняв
своє
місце
в
будинку
,
придбаному
відповідно
до
постанови
Кабінету
Міністрів
України
від
21
травня
1999
року
,
№
877,
який
так
само
вимагав
великого
капітального
ремонту
.
Та
,
незабаром
,
усі
роботи
були
закінчені
і
весною
2000
року
відбулося
відкриття
бібліотеки
з

участю
Міністра
культури
та
мистецтв
України
Юрія
Богуцького
.

Початок 2001 року розвіяв усі сумніви – бути чи не бути єдиному в світі музею Словацьк
ого в Кре
менці
. 5
лютого
була
укладена
і
почала
діяти
двостороння
угода
,
на
основі
якої
Кременецька
міська
рада
передала
на
період
здійснення
монтажних
і
реставраційних
робіт
Міністерству
культури
та
мистецтва
Республіки
Польщі
будинок

родинного
маєтку
Словацьких
із
земельною
ділянкою
в
межах
зазначеного
проекту
.

І вже наступного дня розпочалася реставрація садиби Її здійснював філіал польсько-ук
раїнської
фірми
“
Енергополь
-
Трейд
-
Варшава
”
,
що
знаходиться
в
Києві
.
Фінансові
витрати
,
як
і
було
домовлено
,
взяло
на
себе
Міністерство
культури
Польщі
,
кошторисні

розцінки
були
профінансовані
дирекцією
“
Спільноти
Польської
”
у
Варшаві
під
керівництвом
-
пана
Анджея
Стельмаховського
.
Ремонтні
та
реставраційні
роботи
виконували
польські
(
з
Любліна
)
та
українські
(
з
Кременця
)
будівельники
.
Контроль
за
їх
виконанням
здійснювало
Міністерство
культури
Польщі
,
представники
Посольства

РП
та
Генерального
Консульства
Польщі
у
Львові
.
Вникали
в
хід
будівельних
робіт
керівники
всіх
рівнів
обласної
і
місцевої
влади
,
а
також
-
Кабінет
Міністрів
та
Міністерство
культури
і
мистецтв
України
.
Про
стан
справ
завжди
були
проінформовані
Президенти
обох
держав
.

Водночас у Варшаві створювалась експозиція. За Угодою Міністерств культури України та Польщі відповідальними за неї були : завідуюча відділом науково - освітньої роботи музею літератури ім . Адама Міцкевича у Варшаві Йоланта Поль , (основний експозиціонер) і завідуюча літературним відділом Кременецького краєзнавчого музею Тамара Сеніна (консультант по створенню експозиції). Обидві працювали над

написанням концепцій, складанням структурних і тематико-експозиційних планів. Рецензентами були науковці Національного музею літератури у Києві. Автором художнього оформлення та дизайну став Кшиштоф Бурнатович із Варшави.

Наприкінці червня 2002 року реставраційні роботи були завершені і садибу знову передали у власність Кременецької міської ради. Відтоді будівля демонструє на своїх

стінах
дерев
’
яні
балки
,
котрі
дихають
епохою
двохсотрічної
давності
.
Пам
’
ятка
архітектури
кінця
X
V
III
століття
,
збудована
за
взірцем
міщанської
садиби
у
стилі
класицизму
.
На
її
фасаді
–
меморіальна
дошка
,
що
засвідчує
проведені
тут
перші
дитячі
роки
маленького

Юліуша
.

Тоді ж, у червні 2002 року заклад одержав статус обласного і був взятий “під крило” уп
равління
культури
Тернопільської
обласної
державної
адміністрації
,
начальником
якого
був
Валерій
Бачинський
.
Таким
чином
,
рішенням
Тернопільської
обласної
ради
він
був
утворений
26
липня
2002
року
і
став
носити
назву
:
обласний
комунальний
літературно
-
меморіальний
музей
Юліуша
Словацького

в
м
.
Кременці
.
Директором
призначили
Тамару
Сеніну
.

Не вірилося, що мрія, котру виношували дві країни , нарешті стала реальністю і їх спільн
им на
дбанням
,
подією
великого
міжнародного
значення
,
що
спонукає
до
зміцнення
добросусідських
відносин
та
зближення
двох
слов
’
янських
народів
і
культур
,
таких
споріднених
між
собою
.

Так відреставроване приміщення, набравши первозданного вигляду, почало обживатися
.
Незабаром
були
прийняті
на
роботу
перші
працівники
:
завідувач
господарством
Григорій
Пальчевський
,,
робітник
по
догляду
за
будинком
та
відповідальний
за
газове
господарство
у
музеї
Руслан
Сєнін
і
головний
бухгалтер
Юрій
Бернацький
.
Саме
в
такому
обмеженому
складі
працівників
пройшли
перші
місяці
роботи
у

новоствореному
закладі
та
останні
дні
2002
року
.
В
цей
час
була
оформлена
технічна
документація
,
виготовлені
найважливіші
музейні
атрибути
:
печатка
і
штамп
.
У
пустих
залах
організовувались
перші
виставки
,
проводились
інші
заходи
.
Відбувалися
заплановані
зустрічі
з
представниками
Товариства
Відродження
польської
культури
ім

.
Юліуша
Словацького
в
м
.
Кременці
,
Товариства
української
“
Просвіти
”
ім
.
Тараса
Шевченка
,
районного
відділу
народної
освіти
,
навчальних
закладів
міста
,
відділу
культури
,
творчою
інтелігенцією
міста
,
з
людьми
різних
політичних
поглядів
та
партій
,
з
участю
яких
планувалася

робота
музею
на
майбутнє
.

Не дивлячись на те, що основна експозиція все ще не була передана із Варшави до Кре
менця
,
атмосфера
в
музеї
була
сприятливою
для
активної
творчої
роботи
.

За цей час майже повністю сформувався колектив, до складу якого ввійшло чотирнадця
ть чоловік
–
п
’
ять
науковців
та
інших
спеціалістів
української
і
польської
національностей
.
Це
-
талановиті
,
мудрі
,
помірковані

та
інтелігентні
люди
.
То
ж
,
ради
історії
і
того
,
що
вони
теж
першими
розпочинали
діяльність
обласного
літературно
-
меморіального
музею
Юліуша
Словацького
в
м
.
Кременці
,
у
ці
документальні
спогади
вписуються
і
їхні
імена
.

Аліна Шульган – випускниця відділу полоністики Ягеллонського університету, згодом ас
пірантка
Варшавського
університету

–
старший
науковий
працівник
музею
;
Оксана
Зуб
-
за
спеціальністю
викладач
зарубіжної
філології
,
здобувала
освіту
у
Кам
’
янець
-
Подільському
педінституті
–
головний
зберігач
фондів
;
Лілія
Скакальська
–
навчалася
на
факультеті
польської
філології
у
Люблінському
університеті
–
працювала
науковим
працівником
музею
;

Олена Гаськевич – закінчила філологічний факультет Волинського державного університету – науковий працівник музею ; Наталя Перескокова – після навчання на факультеті іноземної мови слов ’ янського відділення того ж самого Волинського університету здобула спеціальність викладача світової літератури та російської мови – науковий працівник . Згодом на

заміну
Лілії
Скакальської
прийшла
Людмила
Охоцька
,
яка
закінчила
факультет
польської
філології
у
Варшавському
університеті
.
Кілька
місяців
,
до
переїзду
в
Польщу
,
працювала
науковим
співробітником
Вікторія
Заліщук
,
яка
студіювала
раніше
полоністику
в
університеті
м
.
Бялистоку
.
Талановито
і
з
великою
відповідальністю
до

роботи
продовжує
справу
своїх
попередників
головний
бухгалтер
музею
Володимир
Шевчук
.
Жодне
друковане
видання
в
музеї
не
обходиться
без
дизайнерської
майстерності
Валерія
Сеніна
.
Йому
належить
немала
участь
і
в
дизайні
музейного
сайту
.
Чистоту
та
комфорт
у
приміщенні
з
перших
днів
діяльності
закладу
підтримують
і

оберігають
його
музейні
доглядачі
та
інші
технічні
працівники
–
Мирослава
Сєніна
,
яка
веде
водночас
і
кадрову
справу
,
Ліана
Гуславська
–
котра
працює
касиром
,
Гелена
Вітушинська
і
Олена
Поліщук
,
на
зміну
якій
прийшла
згодом
Вікторія
Скремятнікова
–
охоронці
естетичного
порядку
,
від
яких

залежить
перше
враження
про
музей
у
його
відвідувачів
.
До
числа
тих
,
які
одними
з
перших
почали
закладати
основи
успішного
розвитку
музейної
справи
у
закладі
,
по
праву
вписуються
імена
Станіслава
Люткевича
,
незмінного
виконуючого
обов
'
язки
завідуючого
господарством
,
і
Володимира
Стецюка
,

художника
,
з
допомогою
якого
оформляються
музейні
виставки
.

Так поступово родинний будинок Словацьких наповнювався чарівністю двох мов, привіт
ними г
олосами
,
дзвінким
сміхом
,
а
від
того
створював
своє
особливе
родинне
гніздо
.
Прихід
кожного
новачка
ставав
приємною
подією
для
інших
.
В
результаті
народився
колектив
,
який
самі
ж
працівники

назвали
“
музейною
сім
’
єю
”
.

Кожен з них, розпочавши роботу з нуля, продовжував виконувати її за спільно сформов
аними пр
инципами
.
Зосереджувалась
вона
на
збиранні
експонатів
і
їх
науковому
опрацюванні
,
на
вивченні
тем
і
написанні
рефератів
,
статей
,
нарисів
,
на
створенні
наукової
бібліотеки
.
Вчилися
проводити
екскурсії
,
брали

уроки
польської
мови
,
що
безкорисливо
проводились
при
Товаристві
Відродження
польської
культури
ім
.
Ю
.
Словацького
у
Кременці
викладачами
із
Польщі
.

Наприкінці грудня того ж 2003 року у музеї, за розпорядженням Міністерства культури України
,
почала
діяти
тимчасова
виставка
,
присвячена
життю
і
творчості
поета
.
Із
Кременецького
краєзнавчого
музею
були
передані

оригінальні
речі
Словацьких
та
інші
,
які
належали
епосі
романтизму
,
і
колись
були
окрасою
виставки
“
Словацький
на
тлі
епохи
”
та
залів
довоєнних
музеїв
.
Вона
діяла
до
наступної
весни
.

***

Постійно діюча експозиція “Юліуш Словацький – “Година родумів”” була перевезена з м
узею
літератури
ім
.

А
.
Міцкевича
,
що
у
Варшаві
,
наприкінці
березня
2004
року
і
змонтована
в
перших
днях
квітня
.
Здавалося
,
не
тільки
в
музеї
,
а
й
у
всьому
Кременці
,
відбулося
оживлення
.
Це
були
особливі
дні
і
години
знайомства
працівників
музею
з
експонатами

та
радість
спостерігання
за
їх
монтуванням
.
Епоха
романтизму
поступово
заповнювала
зали
і
створювала
незвичний
настрій
у
них
.
Цікаво
було
спостерігати
за
вправністю
рухів
художника
-
оформлювача
Кшиштофа
Бурнатовича
,
асистента
Пьотра
Прасули
,
проектантів
оформлення
вікон
і
дверей
тканиною
Тамари
Пшигоньскої
та
Анни
Ренке

-
Гаспарскої
,
яким
давала
свої
розпорядження
пані
Йоланта
Поль
.

Експозицію, в кількості ста шестидесяти дев’яти експонатів: копій меблів та інших пред
метів
інтер
’
єру
XIX
сторіччя
в
стилі
бідермейєр
,
ампір
,
Варшавського
князівства
,
чипендейл
,
разом
із
вище
згаданими
предметами
,
переданими
з
Кременецького
краєзнавчого
музею
(
більше
десяти

одиниць
),
розмістили
у
восьми
залах
.
Умовно
поділена
на
літературний
і
меморіальний
відділи
,
експозиція
надалі
ставила
собі
за
мету
презентацію
творів
поета
,
які
допомогли
б
відвідувачу
уявити
найважливіші
події
життя
поета
,
що
складають
його
творчу
біографію
на
фоні
історичної
епохи
.
“

Будь
впевнена
, -
писав
до
матері
, -
що
моя
біографія
буде
колись
благородною
”
.
І
справді
,
кожен
наступний
розділ
,
який
знайомить
нас
із
життєвим
і
творчим
шляхом
поета
(
у
Кременці
,
під
час
його
подорожей
по
Поділлі
,
у
Вільно
,
Варшаві

,
Нмеччині
,
Франції
,
Англії
,
Італії
,
Швейцарії
,
на
Близькому
Сході
),
переконує
–
він
став
гідним
послідовником
Данте
,
Аріосто
,
Байрона
,
Шекспіра
…
.

Назва “Година роздумів” взята від одноіменної поеми, яку написав поет у Швейцарії в
1833
році
.
Твір
вважається
автобіографічним
.
За
словами
Словацького
він
попрощався

ним
з
юнацькою
мрійливістю
і
романтичнимм
періодом
своєї
творчості
,
згадуючи
про
все
,
що
залишилося
в
минулому
,
тобто
,
в
рідному
Кременці
та
Вільно
.
“
Година
роздумів
”
–
це
також
година
і
наших
роздумів
над
життям
генія
.
Прагнення
відчути
і
зрозуміти

його
,
як
поляка
,
котрий
став
речником
подій
та
сподівань
свого
покоління
на
майбутнє
відродження
і
єдність
Польщі
,
розділеної
тоді
між
трьома
європейськими
монархічними
державами
–
Австрією
,
Прусією
та
Росією
,
і
,
як
поета
,
котрий
жив
болями
своєї
епохи
,
вітав

будь
-
який
порив
справедливості
,
свободи
інших
народів
,
зокрема
українського
.
І
,
як
великого
Кременчанина
,
що
назавжди
був
прив
'
язаний
до
землі
,
на
якій
народився
,
як
поета
романтичної
душі
і
,
водночас
,
її
іронічного
критика
,
вождя
національно

-
визвольної
боротьби
,
“
що
втікає
перед
мукою
”
,
і
творця
містичної
системи
,
який
в
той
же
час
проголошує
неминучість
революції
.

Експозиція знайомить з найближчими йому людьми: мамою, батьком, дідом та бабунею,

вітчимом
,
названими
сестрами
,
першою
любов
’
ю
…
Це
дуже
вдало
виконані
копії
.

Колись ці портрети виконували знані художники Польщі: Юзеф Пічман, Яна Рустема та інших.

Екскурсія по музею починається і закінчується Кременцем. Та якщо в першому вона знайомить з родиною Юліуша Словацького і містом першої половини XIX-го століття, то в останньому передає його атмосферу крізь злиття двох епох: XX

–
го
і
початку
третього
тисячоліття
.
Тема
цього
залу
–
“
Місто
великої
туги
”
.
Тут
–
портрети
корифеїв
української
літератури
,
окремі
твори
яких
були
споріднені
з
творами
поета
:
Тараса
Шевченка
,
Івана
Франка
,
Олени
Пчілки
,
Лесі
Українки
…
А

також
-
фотографії
дослідників
його
життєвого
і
творчого
шляху
в
Україні
,
учасників
урочистостей
з
нагоди
річниць
в
різні
часи
:
Максима
Рильського
,
Миколи
Бажана
,
Олеся
Гончара
,
Леоніда
Вишеславського
,
Григорія
Вервеса
…
і
тих
,
хто
його
донині
шанує
і
любить
:

Дмитра
Павличка
,
Романа
Лубківського
,
Станіслави
Левінської
,
Ростислава
Радишевського
…
,
його
відданих
земляків
…

***

Відкриття музею відбулося 20 вересня 2004 року. Ця подія співпала із вшанування 195-р
іччя
з
дня
його
народження
, 155-
ої
річниці
смерті
Юліуша
Словацького
та
із
святкуванням
777-
річниці
першої
літописної
згадки
про
Кременець

,
в
якому
геній
світової
літератури
появився
на
світ
.
Проводилось
відкриття
на
рівні
Кабінету
Міністрів
України
та
Уряду
Республіки
Польща
,
а
також
–
обох
Міністерств
культури
що
стало
яскравим
прикладом
співробітництва
в
галузі
культури
братніх
слов
’
янських
народів
.
Участь
у

відкритті

брали
представники
народної
дипломатії
обох
держав
,
духовенства
,
члени
спілок
українських
та
польських
письменників
,
науковці
обох
країн
.
Усе
проходило
на
високому
міжнародному
рівні
,
що
свідчило
про
те
,
що
процес
тривалих
переговорів
і
дискусій
дав
високий
результат
–
перемогу
прогресивної
громадськості
,

яка
все
зробила
для
того
,
щоб
ідея
створення
музею
,
котра
виношувалась
не
одне
десятиліття
,
стала
реальністю
.

Відтоді для обласного літературно-меморіального музею Юліуша Словацького розпочав
ся новий
відлік
часу
.
Визначились
основні
напрямки
роботи
:
науково
-
дослідницька
,
наукового
комплектування
фондів
,
реставраційна
,
науково
-

експозиційна
,
освітньо
-
інформаційна
,
науково
-
масова
,
науково
-
методичної
ради
,
господарська
.
І
вже
на
кінець
2006
року
,
пісумовуючи
зроблене
,
основні
показники
становили
:
більше
15000
тисяч
чоловік
відвідувачів
,
проведено
майже
700
екскурсій
,
зібрано
більше
2
тисяч

експонатів
,
укомплектовано
наукову
бібліотеку
,
в
якій
-
майже
три
тисячі
книг
,
організовано
майже
30
стаціонарних
виставок
,
надруковано
більше
50
статей
в
українській
та
польській
періодиці
,
дано
чисельну
кількість
інтерв
'
ю
для
українського
й
польського
радіомовлення
і
телебачення
.

Основна мета, намічена колективом, почала реалізовуватись з перших днів. Окрім дослі
дження
та
пропаганди
життя
і
творчості
Юліуша
Словацького
,
тут
активними
стали
популяризація
видатних
особистостей
української
та
польської
літератури
пов
'
язаних
з
постаттю
поета
,
ознайомлення
молоді
з
епохою
романтизму
і
зацікавлення
її
словом
та
музикою
класиків
світового
мистецтва
,
вивчення
і
шанобливе
пропагування

народних
традицій
як
України
та
Польщі
,
так
і
інших
народів
,
які
проживають
на
Кременеччині
.

***

Протягом цього періоду музейниками були опрацьовані теми наукових рефератів: “Досл
ідження
життя
Кременецької
еліти
у
XIX
столітті
”
і
“
Кременецький
ліцей
у

долі
родини
Словацьких
”
,
”
Із
Словацьким
-
по
Україні
”
–
(
Олена
Гаськевич
),
“
Сучасна
мова
кременецьких
поляків
найстаршого
покоління
і
вплив
на
неї
мови
місцевих
українців
”
–
(
Аліна
Шульган
),
“
Елементи
спорідненості
українського
та
польського
писанкарства
”
–

(
Людмила
Охоцька
),
“
Митці
Волинського
краю
”
(
порівняльна
характеристика
творів
Ю
.
Словацького
та
Лесі
Українки
)
–
Наталя
Перескокова
),
про
Віллібальда
Бессера
«
У
пошуках
істини
»
-
Оксана
Зуб
і
багато
-
багато
інших
.

Розвивається в музеї і видавнича справа. Подією 2005 року став вихід у світ літературн
о -мистецьк

ої газети
“
Година
роздумів
”
.
Виходить
періодично
,
тиражем
–
600-400
примірників
,
розповсюджується
через
кіоски
Кременця
разом
з
міською
газетою
.
Крім
того
,
у
Львівському
видавництві
“
Фаріон
”
вийшли
з
друку
:
комплект
листівок
“
Музей
Юліуша
Словацького
”
(
автор
Тамара

Сеніна
)
і
путівники
-
“
Кременець
Юліуша
Словацького
”
,
“
Почаїв
”
,
“
Замки
Західної
України
”
(
автор
текстів
(
українською
та
польською
-
Олена
Гаськевич
) -
у
співпраці
з
приватним
підприємцем
,
фотомайстром
,
кременчанкою
Валентиною
Томчук
.
Аліна
Шульган
-

автор
перекладів
з
польської
мови
на
українську
до
путівника
“
Музей
Юліуша
Словацького
”
виданого
у
Варшаві
,
Людмила
Охоцька
–
автор
перекладів
з
української
мови
польською
до
книг
:
“
Кременець
”
і
“
Бучач
”
,
виданих
у
видавництві
“
Збруч
”
,
що

в
Тернополі
.
Тамара
Сеніна
-
співавтор
буклету
“
Кременець
”
,
виданого
у
Київському
видавництві
“
Картографія
”
.
Одними
з
найважливіших
видань
музею
стали
книги
:
літературно
-
мистецький
альманах
«
Там
,
де
Іква
сріблиться
імлою
»
,
публіцистичний
збірник
«
Діалог
,

який
не
завершується
»
,
збірник
епістолярної
спадщини
Поета
у
перекладах
українською
мовою
«
Листи
до
матері
»
,
«
Поезії
Юліуша
Словацького
в
українських
перекладах
»
,
путівники
-
інформатори
та
путівники
по
музею
«
Година
роздумів
»
українською
,
польською
,
російською
,
англійською

мовами
та
інші
.

У 2006 році при музеї заснована літературна студія, яку очолює науковий працівник Нат
аля
Перескокова
.

В музеї налагоджена архівна справа. Наведений тісний контакт з обласним Тернопільсь
ким держав
ним арх
івом
,
в
якому
науковці
проводять
пошукову
роботу
.
Музейниками
здана
в
архів
чимала
кількість
власних
публікацій
,
присвячених
поету
,
а
також
–
популяризації
діяльності
свого
закладу
.

Така
ж
співпраця
була
зав
’
язана
і
з
музеєм
Незалежності
у
Варшаві
в
2004
році
.

Стаціонарні і пересувні виставки, що тут організовуються, об’єднують державні та ре
лігійні
українські
і
польські
свята
,
присвячуються
видатним
письменникам
,
поетам
,
композиторам
обох
країн
.
Організовуються
виставки
художників
та
інші
,
підказані
часом
і

подіями
.

Умузеї велика увага приділяється освітньо-інформаційній роботі: проведенню вечорів-з устрічей
,
семінарів
,
тематичних
уроків
для
вчителів
та
школярів
,
студентських
конференцій
міста
й
області
.
Разом
з
Товариством
відродження
польської
культури
в
Кременці
,
проводяться
конкурси
юних
декламаторів
на
кращого
читця
поезії
Словацького
з
різних
областей
України
.

Саме
тут
,
у
“С
алоні
пані
Саломеї
”
,
кременчани
мали
нагоду
побувати
на
вечорах
,
присвячених
Тарасу
Шевченку
,
Івану
Франку
,
Лесі
Українці
з
участю
Народної
артистки
України
Тернопільської
обласної
філармонії
Любові
Ізотової
,
Заслуженої
артистки
України
Тернопільського
обласного
драмтеатру
Віри
Самчук
.

Тут організовуються презентації книг, поетичних збірок українських та польських авторі
в . Од
ні з
таких
були
присвячені
виходу
в
світ
збірника
наукових
досліджень
польських
авторів
під
редакцією
професора
Варшавського
університету
Станіслава
Маковського
–
“
Кременець
.
Атени
Волинські
”
,
фотоальбомапроКременецьвикладачаізВаршавиЯнаСклодовського
,
кременецьких
поетів
та
прозаїків
-
ЮріяКлимця
,
ОлегаВасилишина
,
РомanaЛевандовського
,
ВасиляЛісовогоібагатьохінших
.

Проходили
авторські
вечори
:
Ольги
Біркової
,
Олександра
Марченка
…
З
метою
реклами
музею
наукові
працівники
влаштовують
бліц
-
зустрічі
для
представників
українських
та
польських
туристичних
фірм
.
Тоді
,
крім
слів
про
поета
чи
діяльність
музею
,
звучить
музика
епохи
романтизму
та
сучасності
,
яку

дарують
слухачам
кременецькі
віртуози
.

У справжнє “Свято роялю” перетворилася презентація музичного інструмента – дарунка від польської письменниці Марії Данілєвіч , перевезеного з Польщі представниками Міністерства культури і Батьківської Ради Школи у Ставках в червні 2006 року .

Цікаво проходять у музеї щорічні осінні зустрічі з учнями Європейської Родини шкіл ім. Юліуша Словацького під керівництвом пана Анджея Круля , які

приїжджають
майже
кожного
року
восени
з
Польщі
,
Чехії
,
Словакії
.
Зустрічі
перетворюються
у
своєрідні
акції
єднання
,
під
час
яких
на
музейній
території
висаджуються
троянди
,
подаровані
цими
ж
гостями
.

Широкого міжнародного звучання набули щорічні міжнародні літературні читання, присв
ячені
пам
’
яті
Юліуша
Словацького
,
що
з

ініціативи
Дмитра
Павличка
тепер
щороку
відбуваються
в
музеї
.
Важливою
подією
стали
вони
4
вересня
2006
року
.
Цього
дня
відбулася
презентація
книги
“
Юліуш
Словацький
.
Срібний
міф
України
”
,
з
передмовою
Дмитра
Павличка
,
упорядкуванням
Романа
Лубківського
.
В
книгу
увійшло
чимало
творів

великого
поета
,
перекладених
з
польської
мови
українською
.
Її
Вихід
у
світ
–
унікальне
явище
в
літературному
житті
обох
країн
.

Особливого звучання та розголосу набрала міжнародна літературно-мистецька зустріч “
Діалог
двох
культур
- 2006
”
,
що
тривала
чотирнадцять
днів
у
серпні
-
вересні
цього
ж
року
.
Організована
і

проведена
в
музеї
Юліуша
.
Словацького
спільно
з
директором
Музею
Землі
Перемишлянської
Маріушем
Ольбромським
та
мистецтвознавцем
Уршулею
Ольбромською
,
ця
зустріч
мала
продовження
і
в
наступні
роки
.
В
даний
проект
ввійшли
:
другий
міжнародний
художній
пленер
“
З
плином
Ікви
”
,
що
проходив
з

участю
українських
та
польських
художників
.
Важливим
моментом
зустрічей
були
і
наукові
конференції
,
в
яких
взяли
участь
науковці
вузів
і
музеїв
України
та
Польщі
.
Незабутніми
залишилися
творчі
авторські
вечори
-
зустрічі
з
Кременецькими
поетами
,
композиторами
,
із
Народними
та
заслуженими
співаками
–
виконавцями

пісень
класичного
жанру
з
Тернополя
,
Рівного
та
Житомира
.

4 вересня цього ж року кременчани і гості міста мали можливість одержати велику нас
олоду
від
зіграних
у
музейному
“
Салоні
”
творів
Фридерика
Шопена
лауреатом
Шопенівських
конкурсів
в
різних
країнах
світу
–
Єдвардом
Воляніним
та
прочитаних
поезій
Юліуша
Словацького
актором
і
режисером
із
Варшави

Ришардом
Остромецкі
.
Такі
ж
вечори
проводилися
і
в
співпраці
з
генеральним
консульством
у
Львові
та
Національною
музичною
академією
ім
.
Миколи
Лисенка
.
Надалі
міжнародні
літературно
-
мистецькі
зустрічі
«
Діалог
двох
культур
»
стали
традиційними
і
необхідними
в
житті
двох
народів
.
У
2012

році
вони
відбудуться
у
восьмий
раз
.

В історію міжнародних контактів та культурних зв’язків між Україною та Польщею ввійд
е так
ож
і
подія
2005
року
.
Це
–
відкриття
пам
’
ятного
знаку
в
Кременці
,
присвяченого
150-
річчю
з
дня
смерті
Саломеї
Словацької
-
Бекю
,
матері
і
натхненниці

творчості
великого
поета
.
Ініціатором
його
створення
і
замовником
виготовлення
була
дирекція
цього
закладу
.
Встановлений
на
вулиці
Словацького
, 6
А
,
пам
’
ятний
знак
фіксує
місце
знаходження
будинку
,
в
якому
жила
Саломея
Словацька
в
останні
роки
свого
життя
і
тут
померла
.
Автором

проекту
,
а
потім
і
його
виконавцем
став
талановитий
художник
з
Тернополя
Володимир
Логуш
.
Виготовлений
з
граніту
,
знак
нагадує
ліру
.
На
плиті
прикріплена
така
ж
гранітна
оздоба
із
зображенням
жіночої
постаті
в
одязі
стилю
античного
періоду
,
що
рукою
оперлась
на
якір
.

Нижче
–
слова
французькою
мовою
,
котрі
в
перекладі
означають
:
“
Вона
мене
підтримує
”
(
тобто
-
підтримує
надія
).
Цей
символ
використаний
із
власної
печатки
Саломеї
Словацької
,
яку
вона
завжди
ставила
на
своїй
кореспонденції
.
На
урочистостях
відкриття
було
поважне
представництво
з

Польщі
,
яке
очолював
Генеральний
Консул
РП
у
Львові
Вєслав
Осуховскі
,
а
також
представники
обласної
,
районної
та
місцевої
влади
,
члени
спілок
польських
та
українських
письменників
,
в
числі
яких
наніс
візит
видатний
український
поет
Дмитро
Павличко
.

Колектив музею Словацького став ініціатором відкриття пам’ятної таблиці на фасаді Кр
еменецького
гуманітарно

-
педагогічного
інституту
ім
.
Тараса
Шевченка
напередодні
200-
річчя
від
дня
народження
Словацького
,
що
свідчить
про
хрещення
Поета
у
ліцейному
костьолі
.
Залагодження
цієї
справи
з
місцевими
,
районними
і
обласними
органами
влади
та
інституціями
,
а
також
виготовлення
технічної
документації
дирекція
музею
взяла

на
себе
.
Фінансову
–
польська
сторона
,
в
особі
–
Маріуша
Ольбромського
,
директора
Національного
музею
Землі
Перемишлянської
.
З
ініціативи
музею
Юліуша
Словацького
та
з
фінансовою
участю
дирекції
Кременецького
ботанічного
саду
відбулося
також
встановлення
у
2009
році
пам
’
ятної
таблиці
,
присвяченої
видатному

вченому
,
ботаніку
,
одному
з
перших
директорів
цього
саду
Віллібальду
Бессеру
(1784-1842),
–
на
будинку
,
де
він
на
початку
XIX
століття
проживав
.

***

У 2012 році літературно-меморіальному музею Юліуша Словацького в Кременці виповни
лось дес
ять
років
.
За
ці
роки
закладений
фундамент
зміцнів
і
став
твердою

опорою
для
його
міжнародної
діяльності
,
одним
із
центрів
популяризації
не
тільки
життя
і
творчості
генія
Словацького
,
а
й
творчості
українських
,
польських
та
інших
зарубіжних
поетів
і
дослідників
–
шанувальників
його
таланту
.
Ставши
своєрідним
центром
пропаганди
і
взаєморозвитку
культур
двох
народів
,
він

і
надалі
прагне
широкої
діяльності
в
напрямку
єднання
народів
у
любові
.
Без
цього
уже
не
мислить
свого
майбутнього
.
До
цього
спонукає
його
призначення
і
сутність
.
Музей
став
дієвим
закладом
науки
і
культури
в
краї
.